

GYSZT 30 szakmai nap

**Élelmiszerként felhasználható gyógynövények
és gyógyszerkönyvi minőségű
gyógynövényteák**

Kerekasztal-beszélgetés

Czirbus Zoltán

Gyógynövény tea kerekasztal-beszélgetés

Nincs egységes jogszabályi megközelítés és definíció:

1. **Tea:** *Camellia sinensis*” növény, feldolgozott levele
1. **gyógynövény tea:** *Magyar Gyógyszerkönyv 01/2002:1435 cikkely*
2. **növényi drog:** *Magyar Gyógyszerkönyv 07/2017:1433 cikkely*
3. **gyógynövény termék:** *2008. évi XLVI. Törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről olyan vadon termett vagy termesztett - az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott - növény vagy növény feldolgozásával előállított - külön jogszabály szerint gyógyszernek nem minősülő - előnyös élettani hatással rendelkező termék, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.*
4. **szárított teakeverék filterezett étrend-kiegészítő teaital készítéséhez:** *notifikált ÉK*
5. **PhHg VIII. hivatalos növényi drogok**
6. **Gyógytea:**

Gyógynövény tea kerekasztal-beszélgetés

- Jogszabályi háttér

2/2008. (I.8.) EüM. a gyógyszerárban forgalmazható, valamint kötelezően készleten tartandó termékekről

Gyógyszerárban forgalmazhatóak:

- Gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyagok és készítmények,
- teák, gyógynövényteák,
- a gyógyszerkönyvben szereplő növényi drogok.

Gyógynövény tea kerekasztal-beszélgetés - Jogszáabályi háttér

81/2003. (XII. 23.) ESzCsM rendelet a közvetlen lakossági fogyasztásra szánt **hagyományos gyógynövény-drogokról** és azok kiskereskedelemben szokásos kiszerezési egységeiről.

Gyógynövény tea kerekasztal-beszélgetés - Jogszabályi háttér

OGYÉI Tudományos Tanácsadó Testülete által
élelmiszerekben, étrend-kiegészítőkből
alkalmazásra nem javasolt növények listája:

https://ogyei.gov.hu/dynamic/alkalmazasra_nem_javasolt_novenyek_20220609.pdf

- ✓ Nem jogforrás, nincs jogi hatálya!! (MÉG)
- ✓ Negatív lista

Az egyes országok megoldásai a problémára

- „BELFRIT” projekt keretében kifejlesztett, étrendkiegészítőkben felhasználható növények közös 1. sz. mellékletét tartalmazó rendelet :
<https://ec.europa.eu/growth/toolsdatabases/tris/en/search/?trisaction=search.detail&year=2017&num=276>
  - Több mint **1.000** növényi faj, rész pozitív lista!
- „**Stoffliste**” **Anyaglista**: lista és a hozzá tartozó magyarázat egyfajta útmutató az élelmiszerekben, valamint a gyógyszerekben felhasználandó élelmiszerként vagy gyógyszerként forgalomba hozandó anyagok besorolásához:
https://www.bvl.bund.de/SharedDocs/Berichte/08_Stoffliste_Bund_Bundeslaender/stofflisten_pflanzen_pflanzenteile_EN.pdf?__blob=publicationFile&v=8
  - Több mint **3.000 növényi** faj, növényi rész besorolása felhasználhatóság alapján
- **Egyéb „pozitív listák” Élelmiszerkönyvi** leírások, cikkelyek: pl.Osztrák Élelmiszerkönyv IV Kiadásának a 31 Fejezete tartalmazza a Tea és „Tea jellegű” készítmények minőségi leíratait.
https://www.verbrauchergesundheit.gv.at/lebensmittel/buch/codex/B31_Tee_und_tee_aehnliche_Erzeugnisse.pdf?7mgval
- **Szakmai szervezetek pozitív vs. negatív listái**: EHIA, THIE stb....
- **309/2015. Szlovák rendelet**:
https://www.svps.sk/dokumenty/legislativa/309_2015.pdf
  - Gyógynövényekből készített teák gyártási szabályozása

Gyógynövény tea kerekasztal- beszélgetés

Részvevők:

- Ledő Mónika, élelmiszerbiztonsági felügyelő, Nébih Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság
- Ásványi Tibor, ügyvezető, Naturland Magyarország Kft.
- Kovács Petra, minőségirányítási vezető, Herbária Zrt.
- Dr. Horacsek Márta, osztályvezető, Élelmiszer Szakértői és Notifikációs Osztály, OGYÉI

Gyógynövény tea kerekasztal- beszélgetés

Kérdések:

1. Összevetve a közvetlen lakossági fogyasztásra szánt hagyományos gyógynövény-drogokról és azok kiskereskedelemben szokásos kisherelési egységeiről szóló **81/2003. (XII. 23.) ESzCsM rendelet mellékletében** szereplő gyógynövény drogokat és az OGYÉI Tudományos Tanácsadó Testülete által **élelmiszerekben, étrend-kiegészítőkből alkalmazásra nem javasolt** növények listáját némi ellentmondás fedezhető fel: vannak mindkét listán szereplő gyógynövény drogok, teák forgalomban. A közvetlen lakossági fogyasztásra szánt gyógynövény-drogok-ként pl. a kálmos fogyasztható, pozitív listás, míg a negatív listában tiltott a drog használata. Mit tesznek a hatóságok ezen ellentmondás feloldására?
2. Az OGYÉI Tudományos Tanácsadó Testülete mi alapján dolgozik, készíti el értékeléseit a gyógynövényekről?
3. Kötelező-e, és mikortól a negatív listán megtalálható, de a teadrogként felhasználásra kerülő gyógynövényteáknál a figyelmeztetések alkalmazása?

Gyógynövény tea kerekasztal- beszélgetés

Kérdések:

4. Amennyiben egy gyógynövény teadrog az EU egyik tagállamában élelmiszerként (tea) forgalomba hozható, viszont Magyarországon megtalálható az OGYEI élelmiszerekben alkalmazásra nem javasolt növények listáján, az importőr vagy gyártó forgalomba hozhatja-e alapanyagként, feldolgozhatja?
5. Milyen jogszabályokat kell ez esetben betartani, lévén hogy az alapanyag kereskedő nem mindig van tisztában azzal, hogy a vevő miként használja majd a gyógynövény drogot? Ha nem egyértelmű, hogy élelmiszerként kerül forgalomba, milyen papírt (pl. minőségi bizonylatot) állíthat ki a tételről a kereskedő?
6. Több uniós tagállamban létezik a nemzeti Élelmiszerkönyvekben (Ausztria, Svájc, stb) „Tea és gyógynövény tea” Élelmiszerkönyvi leirat. Úgy véljük, segítené a gyártóhatóságok munkáját is a Magyar Élelmiszerkönyv Gyógynövények Szakbizottságának újbóli megalakítása. Ezek az előiratok segíthetnének abban, hogy jogszabályi keretet adnak egy-egy gyógynövény minőségi követelményeinek.

Gyógynövény tea kerekasztal- beszélgetés

Kérdések:

7. Hogyan látják a gyógynövény teák, gyógynövényes termékek jövőjét Magyarországon, ha a jelenlegi szabályozás nem változik?
8. Tekintettel arra, ahol a teakészítés módja jelentős esetben egy forróvizes forrázást vagy áztatást jelent (=hőkezelést), lehetséges-e más országok szakmai szervezetének gyakorlatához hasonlóan a 4/1998. (XI. 11.) EüM rendelet határértékeinek módosítása? <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800004.eum>
Hogyan szabályozott ez az EU-ban?
9. A gyógynövényekkel kapcsolatos kommunikációra a kevés terük van a jogszerűen eljárni kívánó vállalkozásoknak, a fogyasztóknak viszont joguk van megfelelő tájékoztatásra, amit jelenleg sokszor ellenőrizetlen forrásokból kapnak csak meg. Milyen megoldást látnak ennek a helyzetnek a feloldására?
10. Van-e általános és elfogadott eljárásrend abban az esetben, ha valaki egy adott gyógynövény teát étrend-kiegészítőként szeretne notifikálni?
11. Hogyan győződhetünk meg arról, hogy a teaként felhasználásra kerülő növény, ill. gyógynövény hatóanyag (drog vagy kivonat) nem új élelmiszer?

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!